

ÄÄNEN TUNNISTAMISTA KOSKEVA KYSELYKAAVAKE
(ehdotuksen tutkimusmenetelmäksi laatinut BOLFAN – STOSIC, N., 2002.)

Ohjeet ja tulosten koodauksen selitykset

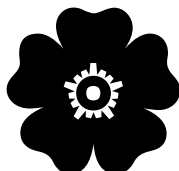
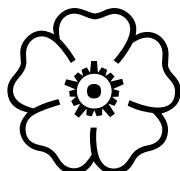
Tunteet voivat muuttaa lapsen äänen sointia, voimakkuutta ja korkeutta mahdollisissa stressitilanteissa, kuten epätavallisissa perheoloissa, koulussa tai joissakin muissa samankaltaisissa ympäristöissä. Ääni on inhimillisen tunnetilan peili, erityisesti hyvin sensitiivisessä elämän vaiheessa - lapsuudessa. Käytin erilaisia kysymyksiä tässä kyselykaavakkeessani. Näiden kysymysten vastaukset osoittavat lapsen tietoisuutta omasta äänen tilastaan ja jännityksen tilasta, kun lapsella on taipumusta äänen väärinkäyttöön. Se voi olla huutamista, itkemistä, liian äänekkästä tai hiljaista puhetta, liian nopeaa tai liian hidasta puhetta, puhumista ns. jäänönsilmalla jne. Tätä tapahtuu pääasiassa kotona, koulussa tai leikkitalanteissa (ulkona, leikkikentällä) ja se voi vaikuttaa äänen ominaisuuksiin.

Mahdollinen koodaus:
tyttö – 1; poika – 2.
väärä – 1; oikea – 2
huono – 1; miellyttävä – 2.

A. Kysymysryhmä - "EPÄMIELLYTTÄVÄN" JA "MIELLYTTÄVÄN" ÄÄNEN ERON TUNNISTAMINEN kuvia käyttäen

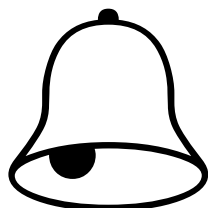
OHJEET: Laulan ja sitten näytän joitakin kuvia. Kuuntele tarkkaan! (Ääniopettaja laulaa vokaalin "a" "miellyttävästi" ja sitten osoittaa VALKOISTA KUKKAA ; ääniopettaja laulaa vokaalin "a" "epämiellyttävästi" ja sitten osoittaa MUSTAA KUKKAA).

	Oikein	Väärin
1. Nyt kuuntele, miten laulan ja näytä oikeaa kuvaa!		

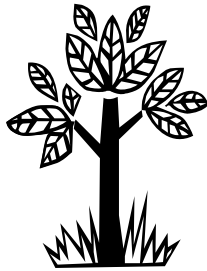
OHJEET: Laulan nyt jälleen ja sitten osoitan joitakin kuvia. Kuuntele huolellisesti! (Ääniopettaja laulaa tai puhuu liian voimakkaalla äänellä ja sitten osoittaa ISOA KELLOA; ääniopettaja laulaa tai puhuu sopivalla voimakkuudella ja sitten osoittaa KESKIKOKOISTA KELLOA; ääniopettaja laulaa tai puhuu hiljaisella äänellä ja sitten osoittaa PIENTÄ KELLOA).

	Oikein	Väärin
2. Nyt kuuntele, miten laulan ja osoita minulle oikeaa kuvaa!		

OHJEET: Laulan jälleen ja sitten osoitan joitakin kuvia. Kuuntele huolellisesti! (Ääniopettaja laulaa tai puhuu liian korkealta ja sitten osoittaa KORKEAA PUUTA; ääniopettaja laulaa tai puhuu normaalilta korkeudelta ja sitten osoittaa KESKIKOKOISTA PUUTA; ääniopettaja laulaa tai puhuu liian matalalta ja sitten osoittaa MATALAA PUUTA).

	Oikein	Väärin
3. Nyt, kuuntele, miten laulan ja osoita minulle oikeaa kuvaa!		

B. Kysymysryhmä - ÄÄNENKÄYTÖN TAPOJEN TUNNISTAMINEN kotitilanteessa.

OJEET: Vastaa kysymyksiini!
(Ääniopettaja kysyy lapselta äänenkäyttötavoista KOTONA ja mahdollisen äänen väärinkäytön tyypeistä.)

	Kyllä	Ei
4. Mikä on mielileikkisi kotona?		
5. Kun leikit kotona, leikitkö useimmiten yksin?		
6. Kun leikit kavereiden kanssa, leikitkö äänekkäästi?		
7. Huudatko mielelläsi kotona?		
8. itketkö usein kotona?		
9. Riiteletkö usein muiden perheenjäsenten kanssa?		
10. Katsotko TV:tä enemmän kuin teet muita kotiaskeleita?		
11. Tunnetko koskaan kipua kurkussasi puhuessasi kotona?		

C. Kysymysryhmä - ÄÄNENKÄYTTÖTAPOJEN TUNNISTAMINEN koulutilanteessa.

OHJEET: Vastaa kysymyksiini!
(Ääniopettaja kysyy lapselta äänenkäyttötavoista KOULUSSA ja mahdollisista äänen väärinkäytön tyypeistä.)

	Kyllä	Ei
12. Mikä on lempiaineesi koulussa?		
13. Huudatko ja kiljutko välituntien aikana koulussa?		
14. Pidätkö enemmän äänekkäistä toiminnoista koulussa, kuten urheilusta?		
15. Oletko äänekäs luokahuoneessa?		
16. Oletko aktiivinen oppitunnin aikana?		
17. Osallistutko koulun ulkopuolella ääneen painottuviin harrastuksiin, kuten laulamiseen, näyttelemiseen jne.?		
18. Oletko jonkin ryhmän johtaja koulussa?		
19. Tunnetko koskaan kipua kurkussasi puhuessasi koulussa?		
20. Tunnetko koskaan ettet voi puhua normaalisti koulun jälkeen?		

D. Kysymysryhmä - ÄÄNENKÄYTTÖTAVAT LEIKISSÄ, LEIKKIKENTÄLLÄ.

OHJEET: Vastaa kysymyksiini!

(Ääniopettaja kysyy lapselta hänen äänen käyttötavoistaan leikkitilanteessa, leikkikentällä ja mahdollisista äänen väärinkäytön tyypeistä.)

	Kyllä	Ei
21. Huudatko tai kirutko leikin aikana?		
22. Pidätkö enemmän äänekkäistä leikeistä?		
23. Oletko leikin johtaja?		
24. Tunnetko koskaan kipua kurkussasi leikin aikana?		
25. Tunnetko koskaan kipua kurkussasi leikin jälkeen?		

E. Kysymysryhmä – LAPSEN ÄÄNENKÄYTTÖÖN LIITTYVIEN KÄYTTÄYTYMISMALLIEN SISÄISTÄMINEN

	Kyllä	Ei
26. Jos joskus tunnet kipua kurkussasi, niin tunnetko sitä aamuisin?		
27. Jos joskus tunnet kipua kurkussasi, niin tunnetko sitä iltaisin?		
28. Tunnetko äänesi koskaan menevän blokkiin kuin et pystyisi sanomaan mitään?		
29. Onko sinulla usein flunssa?		
30. Tunnetko koskaan, että nenäsi on tukossa?		
31. Tunnetko koskaan, ettet pysty sanomaan haluamaasi asiaa yhdellä hengenvedolla?		
32. Tunnetko koskaan, että ihmiset eivät ymmärrä sinua äänesi vuoksi?		
33. Puhutko nopeasti?		
34. Puhutko hitaasti?		
35. Puhutko normaalilla nopeudella?		
36. Pidätkö äänien imitoimisesta?		
37. Haluaisitko laulaa, näytellä tai tehdä jotain vastaavaa?		

F. Kysymysryhmä – "MIELLYTTÄVIEN" JA "EPÄMIELLYTTÄVIEN" ÄÄNIEN TUNNISTAMINEN

	Miellyttävä	Epämiellyttävä/ Huono
38. Kenen ääntä haluaisit kuulla mieluiten ja laita ne paremmuusjärjestykseen!		
39. Onko äänesi mielestäsi mukava, miellyttävä tai epämiellyttävä?		
40. Onko äänesi mielestäsi liian korkea (epämiellyttävä)?		
41. Onko äänesi mielestäsi liian matala (epämiellyttävä)?		
42. Onko äänesi korkeus normaali (miellyttävä)?		

Menetelmä on laadittu käyttäen etiologisia, psykologisia ja perseptuaalis-akustisia äänen aspekteja. Syy tämän kaltaiseen kysymysten asetteluun on lasten ääniongelmat. Ne sijoittuvat laajasti äänen väärinkäytön luokkaan, emotionaalisten stressitilanteiden luokkaan, usein lapsen ympäristön määräämiin. Useimmissa tapauksissa emotionaalisilla tekijöillä on tärkeä osa lasten äänihäiriöiden etiologiassa.

Etiologinen aspekti: riskitilanteet äänen väärinkäyttötilanteisiin.
Psykologinen aspekti: riskitilanteet lasten emotionaalisen stressin esiintymiseen tai jännityksen lisääntymiseen.
Perseptuaalis-akustinen aspekti: oma identifikaatio tai tunnistaminen tai jotkut muut äänen "hyvät" tai "huonot" piirteet (korkeus, intensiteetti, äänen sävy).

Prof. dr. sc. Natalija Bolfan-Stosic, Zagreb, 2002, May 24th